

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. — Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda: Beeskerek (Nagybeeskerek),
Sopp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. — Telefon 21.

SZERDA, 1943 JULIUS 28
72. évfolyam 170. szám

Előfizetésben:
Evente 600 félévre 300
negyedévre 150 havonta 50

A bolsevisták tegnap is sikertelenül kísérelték meg a német állásokat áttörni

Berlin, július 26.

A bolsevisták tegnap is sikertelenül kísérelték meg a német állásokat a Kubán hídfőnél az Orel térségben és a Ladoga-tó déli részén áttörni. A déli szakaszon az Azov-tengertől Bjelgorodig a szovjet csapatok támadásai az előző súlyos veszteségek következtében erősségükben lényegesen alábbagytak.

Részletes jelentés szerint:

A Kubán-hídfő térségben nagyrészt erős tüzérségi és harcrepülőket vezette szovjet támadások, részben ellenrohamok során megállásra kényszerültek, vagy már a készletállásokban elpusztultak.

Orel-harcterület déli, délkeleti és északi szakaszán az ellenség erős gyalogos és páncélos kötelékekkel tegnap is áttörést kísérelt meg, de siker nélkül. A német védelem, a légi erők hathatós támogatásával a rohamokat visszaverte. A heves harcok során az ellenség számos páncélos harckocsit veszített. A német csapatok több helyen ellentámadásba mentek át és visszavetették a bolsevistákat.

A Ladoga-tó déli szakaszán a német csapatok az ellenség heves támadásait elhárították. A német állásokba betört egyik szovjet zászlóalj, ellenrohamban fölmorzsolódott.

A csaták során összesen 130 bolsevista páncélos harckocsi pusztult el.

Könnyű német tengeri haderők, a Fekete-tengeren megtámadtak szovjet kikötőállomásokat, rakodópartokat és elsüllyesztettek 2 utánpótlási járművet 800 tonna ürtartalommal.

Német és olasz csapatok, a szicíliai harcvonal északi és középszakaszán, visszautasították az ellenség páncélos harckocsi támadásait.

Szirakuza vízővezetékében a német harcrepülőket elsüllyesztettek 3 kereskedelmi hajót, 20 ezer tonna ürtartalommal,

valamint megrongáltak több szállítóhajót.

Ellenséges repülők ismétellen vezettek terrortámadásokat németországi városok ellen. Tegnap nappal Hamburg, Kiel városát, valamint a megszállt nyugati terület több helységét, éjjel pedig Esszen városát érte bombatámadás. A ledobott bombák ismét súlyos veszteséget okoztak a lakosságnak. Lakónegyedekben tetemes rombolások történtek.

A német légvédelem 61 támadó angol-amerikai bombázót lőtt le. Ut német gépnek nyoma veszett.

Erős német harcrepülőket július 26-ra forduló éjjelen megtámadta Hull város kikötőjét és elárasztotta minden ürméretű bombákkal. Három német repülőgép nem tért vissza támaszpontjára.

A tegnap jelentett német biztonsági haderők ütközeteinek sikerei angol gyorshajókkal szemben, lényegesen fokozódtak. Az ellenség elvesztett 2 gyorshajót, valamint 2 további hajója lángba borult.

Az ellenség elvesztett 2 gyorshajót, valamint 2 további hajója lángba borult.

A Vatikánban nincs hír a keleti arcvonal eltűntjeiről

Vatikánváros, július 27.

A Vatikán tájékoztató irodájában még mindig érkeznek levelek, amelyeknek írói a keleti arcvonal eltűnt katonák holléte iránt érdeklődnek. Vatikáni körökben ezzel kapcsolatban közlik, hogy a tájékoztató iroda 1941 óta állandóan mindent megtett, hogy híreket kapjon a keleti arcvonalon eltűnt katonákról és ha lehet, rendszeres levélforgalmat létesítsen velük, úgy amint az más államokban levő hadifoglyokkal

szokás. Ennek érdekében az illetékes vatikáni tényezők mindent megmozgattak, eddig azonban eredménytelenül.

A Hadifoglyhivatal azonban, mint a MTI Rómából közli, — hüen a pápa által rábizott feladatokhoz — továbbra is mindent el fog követni, hogy ezirányú fáradozásait eredmény kísérje. Ezekben a hetekben körülbelül több mint 150.000 husvétii sürgönyt küldtek el a hadifoglyokhoz és a polgári internáltakhoz.

A német városokban növelik a légvédelmi árkok számát

Berlin, július 27.

A légi ügyek birodalmi minisztere rendeletet adott ki, amelynek értelmében fokozni kell a légvédelmi árkok építését. A német polgári lakosság ellen intézett bombatámadások során megállapítást nyert — mondja a rendelet indokolása —, hogy a légvédelmi árkok kitűnő fedezéket nyújtanak. Az új légvédelmi árkok építését a polgári lakosság közreműködésével kell végrehajtani. A légvédelmi árkoknak természetesen nem szabad olyan területen húzódnia, ahová beomló épületek romjai eshetnek. Az árkok szélességét 1.40 mélységét 1.90 méterre kell szabni.

Az árkok vonalvezetése a rendelet értelmében töredezett legyen. Az árkok fölé félméteres földtakarót emelnek s azonkívül földhányások alakjában erős oldalvéddel is biztosítják szilánkhatás ellen. Gondoskodás történik mesterséges szellőztetésről, világításról és ülési lehetőségéről is.

Brit-olasz sebesültsere

Ankara, július 27.

Izmir kikötőjében a török Vörös Félhold és a nemzetközi Vöröskereszt közreműködésével 305 brit orvos és ápoló, valamint 91 sebesült brit katonának ellenében kicseréltek 2012 olasz orvost és ápolót, valamint 409 sebesült katonát.

Badoglio miniszterelnök kiáltványa

Róma, július 26.

Badoglio miniszterelnök, hivatala átvétele alkalmával, kiáltvánnyal fordult az olasz néphez, amelyben felhívja térjen vissza munkájához, teljesítse kötelességét a haza védelmében. Egyben figyelmeztette Olaszországot a kosságát, hogy a katonai és rendőrhatalóságok nem tűrnek tüntetéseket, felvonulásokat, gyülekezéseket és a rend ellen vétőket szigorú megtorlásokkal büntetik. Az ellenség az ország kapujához közeledik de a hős védelem megállást fog annak parancsolni.

Csungkingina miniszterelnöke Rooseveltnél

New-York, július 27.

Soong, csungkinginai külügyminiszter beható tanácskozást folytatott Roosevelt elnökkel. A tanácskozás után kijelentette, hogy legközelebb Londonba utazik.

Olaszország új külügyminisztere

Róma, július 27.

Az olasz császár és király Badoglio miniszterelnök javaslatára, Guariglia Rafael Olaszország ankarai követét nevezte ki külügyminiszternek. Guariglia ma érkezett Rómába repülőgépen. 1932-ben Madridban volt követ, majd Buenos Airesban, Párisban és a Vatikánban teljesített diplomáciai szolgálatot, onnét pedig Ankarába került, mint Olaszország nagykövete.

„Az ellenség légi fölény esetén sem tud áttörni az Atlanti falon”

Páris, július 27.

Az Atlanti-fal szakaszának parancsnoka, egy magasrangu tiszt, aki az első világháborúban igen értékes tapasztalatokat szerzett Verdun ostrománál, a következőket mondotta a NST munkatársának:

— Erődtési rendszerünk készen áll, s tökéletesen beválik akkor is, ha az angolok már ma jönnének. Közben azonban állandóan tanulunk a háboru újabb és újabb tapasztalataiból. Láttuk, milyen növekvő jelentőséget tulajdonítanak az angolszász tábornokok annak a körülménynek, hogy partraszállási hadműveleteiket óriási légi fölényrel készítsék elő. Ezért sikerült nekik a tuniszi győzelem és Pantelleria meghódítása. Mi folyamatosan levonjuk a következtetéseket az összes adódó tényekből, s ez az oka annak, hogy munkánk egy pillanatra sem szünetel. Kijelenthetem, hogy ha egyáltalán sikerülne az ellenségnek az Atlanti-óceán partvidékén légi fölényre szert tennie, ezzel sem tudná akadályozni elhárításunk hatékonyságát. Nap mint nap újabb és újabb erődítések nőnek ki a földből és minél jobban mulik az idő, annál inkább legyűrhetetlenek leszünk.

Spanyolország kitart volt fegyvertársai mellett

Madrid, július 27.

Többször volt spanyol frontharcos ünnepségén résztvevő Giron munkaügyi miniszter felszólást intézett a frontharcosokhoz, örködjének éberan afölött, semmilyen ingadozás vagy árulás meg ne csorbítsa az elesettek szent hagyományát.

— Senkinek sem szabad csodálkoznia azon — mondotta Giron ezután —, hogy ma is tartjuk a fegyverbarátságot azokkal, akik a veszély órájában a lövézárkokban oldalunkra állottak.

Korlátozták

Svájc vasúti forgalmát

Bern, július 27.

A svájci vasúti forgalmat szénhiány miatt korlátozzák. Bizonyos utvonalszakaszokon a mozdonyokat — ugyanúgy, mint a múlt világháborúban — fával fűtik.

Hivatalos jelentés a bulgáriai terroristák középpontjának leleplezéséről

Szófia, július 27.

A rendőrség közlése alapján valamennyi lap részletesen foglalkozik azokkal a terroristákkal, akiket a közelmúltban elkövetett merényletek után sikerült ártalmatlanná tenni vagy elfogni. A jelentésből kitűnik, hogy ugyszólván valamennyi terrorcselekményt egyetlen központból irányították, amelyet sikerült egészen felszámolni. Vezetőjének neve Dicsev, aki maga június 25-én a rendőrséggel vívott harcban elesett. Főtetteseként egy férfit és egy leányt, bűntársakként negyven másik vádlottat bíróság elé állítanak és ügyükben rövidesen megtartják a főtárgyalást.

Az olasz kormányváltozás az angol alsóházban

Stockholm, július 27.

Mussolini olasz miniszterelnök lemondásának híre vétele után Churchill miniszterelnök a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az alsóházban már a közeli napokban beszámol a megváltozott helyzetről. Churchill, hír szerint, beszámolójával bevárja a teljes olasz kormány megalkulását.

Antonescu magas olasz kitüntetését kapott

Bukarest, július 27.

Antonescu tábornagyot az olasz uralkodó a Savoya Rend katonai nagykeresztjével tüntette ki, melyet egy leány kíséretében Mussolini küldött meg Grazioli tábornokkal. A tábornokot viszont Mihály király a Román Csillagrend nagykeresztjével, kíséretének tagjait pedig ugyanennek a rendnek lovag- és tisztikeresztjével tüntette ki.

Magyarország olaszországi kivitele

Zágráb, július 27.

A „Gospodarstvo” című gazdaságpolitikai napilap tudósítást közöl a magyar árucseréről Olaszország felé. Megállapítja a lap, hogy míg Magyarország olaszországi kivitele 1941-ben 113,5 millió pengő értékű volt, addig ez az összeg 1942-ben 228 millióra emelkedett. A kivitel értéke egyébként állandóan tovább emelkedik — fejezte be a lap.

Hadbírósi ítéletek Belgiumban

Brüsszel, július 27.

Mint a katonai közigazgatási hatóságok közlik, a charleroi hadbírósi nyolc belga állampolgárt halálra, több más személyt hosszabb szabadságvesztés büntetésre ítélte. A vádlottak titkos szövetségre léptek azzal a céllal, hogy fegyvereket gyűjtsenek, romboló cselekményeket előkészítsenek, a német megszállóknak most, vagy később kárt okozzanak és polgári lakosokat, akik együtt működtek a megszálló hatóságokkal, eltegyenek láb alól. A brüsszeli haditörvényszék két napig tartó tárgyalás után halálra ítélte

Arnaud Fraiteur 19 éves diákot, André Bertulot munkanélküli péksegédet és Maurice Rackin géplakatost, akik az év elején sorozatos merényleteket követtek el belga újságírók ellen, — közli Brüsszelből a NST. — Január végén agyonlőtték a brüsszeli „Soir” egyik munkatársát, Ponsny-t, majd március 14-én a „Nouveaux Journal” kiadóját, Bekemant és Colin nevű munkatársát. A lövéseket mind a három esetben Fraiteur adta le, míg a másik kettő falazott neki. A hármas halálos ítéletet kötél által hajtották végre.

Franciaország elleni légi támadások mérlege: 4738 halott és 25.000 szétrombolt ház

Vichy, július 27.

Az OFI ismerteti az 1943 április 15-ig francia területek ellen intézett angol-szász légi támadások mérlegét. E szerint ez év január 1-e és április 15-e között francia területen légi támadások következtében meghalt 1646 francia, megsebesült 8035, 1942-ben meghalt 2585 francia, megsebesült 5648. 1941-ben a halottak száma 527 és a sebesülteké 1184. 1941-től máig légi támadások következtében franciáktól lakott 23.000 ház dőlt össze. Legtöbb légi

támadást intéztek Le Havre, Abbeville, Dünkirchen, Brest Cherbourg, Dieppe, Rouen és Calnellen. Legtöbbet szenvedett Páris lakossága. Itt a halottak száma 1061. Utána következnek Saint Nazaire 489, Rouen 370, Le Havre 389, Dorient 334, Rennes 300, Lille 285, Brest 234, Boulogne sur Mer 113 halálos áldozattal. Ezek a számok — jegyzi meg az OFI — önmagukban is jobban kifejezik bármilyen beszédnél, milyen kegyetlen magatartást tanúsít Anglia Franciaországgal szemben.

Hogyan szolgáltatta ki Európát Benes a Szovjetnek

A világ közvéleménye csak a mostani világháború befejezése után fogja tisztán látni azt a szerepet, amit a szovjet politikai lakójai játszottak Közép-Európában a trianoni békekötés óta. De itt is, egyre inkább lehull a lepel, a megdöbbentő leleplezések egymást érik és el kell ismerni, hogy a Szovjet diplomáciája a maga módján ügyesen dolgozott, mintegy husz éven keresztül. A választ azonban hamar és váratlanul kapta meg. A hírhedt német-országi kereskedelmi egyezmény kulisszatitkai, Molotov berlini látogatásának háttere ma már ismeretes a világ közvéleménye előtt. Adatunk nincs rá, de a logikai összefüggések sorozata az bizonyítja, hogy a Wilhelmstrasse már akkor felismerte mind annak a lehetőségét, amit a politikai és háborús helyzet azóta bebizonyított. Ne feledjük, hogy az egykori Csehszlovákia akkoriban ajánlkozott a Szovjet ugródeszkájaként Európa népei ellen.

„KIS EMBER A NAGY TÁSKÁVAL”

Hogyan kerülhetett erre egyáltalán sor? Ma már tisztán látjuk. Benes Edvard, akiről egy angol szovjetvezér azt mondotta, hogy „ő a kis ember a nagy táskával, aki másfél évtized óta utazza be Európát és intézi Franciaország ügyeit, — Benes Edvard ugyanis 1934 szeptemberében néhány hónappal Sándor szerb király és Barthou francia külügyminiszter meggyilkolása előtt Litvinovnak felajánlotta a „kollektív biztosítási rendszer vezetését.”

Az eredmény azonnal megmutatkozott. Mára a szlovák nemzeti tanács „Aide Memoire” című emlékiratában megállapította, hogy hogyan szolgáltatta ki Benes Közép-Európát a Szovjetnek. Ugyanakkor természetesen az illetékes magyar tényezők sem felejtették el, hogy a kollektív biztosítási rendszer Magyarországot és Németországot ellen irányul elsősorban. Benes hivatlan ajánlkozása után Európa népei megdöbbenve figyeltek fel arra, hogy a cseh-szovjet orosz szerződés megkö-

tése után a moszkvai szovjet újságírókat Pozsonyban a tömeg azzal üdvözölte, hogy — éljen Szovjet-Szlovákia.

Természetesen a megindult propaganda Kárpátalját sem hagyta ki a számításból. Igaz hogy Kárpátalját már Masaryk is odaigérte 1920-ban a Szovjetnek, miután ez egy előzetes angol-francia megállapodás szerint amugyis győzelem esetén Oroszországot illette volna.

„BIZTOSITHATOM SZOVJETOROSZORSZÁGOT...?”

Amikor a bolsevista csapatok, Lenin uralomra kerülése után Varsót fenyegették, a Szovjet delegáltját Masaryk a következő szavakkal fogadta: „Biztosithatom Szovjetországot, hogy Kárpátalját bátran tekintheti Szovjetországot egy nagy támaszpontjának Csehszlovákiában, amelyet visszaadunk a Szovjetnek a legelső alkalommal. Ezt, mint a köztársaság elnöke, hivatalosan jelentem ki Önnek. Felhatalmazom Önt, hogy erről Moszkvának jelentést tehet”. Senki sem mondhatja, hogy ez meg nem történt kijelentés lett volna, mert hiszen a „Rude Pravo” és a „Narodni Listy” című cseh lapokban is megjelent.

CSEH BIZOTTSÁG MOSZKVÁBAN — SZOVJET BIZOTTSÁG PRÁGÁBAN

1935-ben napvilágot látott a szovjet-cseh légiszerződés. Benes kijelentette, hogy a szovjet szakközégek és tisztek érezzék magukat otthon Csehszlovákiában. Ebben az időpontban alapították meg annak lehetőségét, hogy nemsokára Csehszlovákiában már 4 szovjet bombázógép és 324 vadászgép állomásozott. Ungváron 60 gép biztonságát szolgáló bombabiztos, földalatti betonhangárt építettek, de ugyanígy kiépítették Trencsén, Pöstyén, Eperjes, Kassa, Pozsony és Szob hadiszempontból fontos repülőtereit is. De a különös felajánlkozásnak egyéb súlyos következményei is voltak. Miközben Pozsonyban, Nyitrában, Somorján,

Dunaszerdahelyen és Ipolságban szovjet orosz tisztek irányították már a kommunista eszmék tanítását az iskolákban és kijelentették, hogy a szlovákok önállósági törekvése most már illuzórikus, hiszen a vörös hadsereg nemsokára megnyitja számukra a nagy magyar Alföld tárházait és élé kamráit, egy Ripka nevezetű, magasállású külügyminisztériumi tisztviselő az alábbi szavakkal fogadta a szovjet újságírót: „Biztosithatjuk Önöket, hogy az antibolsevista diktátorok nemzeteitől körülvett Csehszlovákia a szovjet belépő kapuja lesz nyugat felé.”

Ugyanebben az időben, pontosan ennek a Benes-féle receptnek alapján hangzottak el Litvinov, Bucherin, Radek beszédei. Ami érthető is, hiszen Benesnek, aki még alig foglalta el a nálánál minden tekintetben sokkal tehetségesebb Masaryk elnöki székét, — máris első útja a Kremlbe vezetett, ahol a cári időket parvenü alapon utánzó „udvari” fogadtatásban volt része. Benes meg is hálálta, mert a következőket mondotta:

„Már régesrég igaz barátja vagyok Szovjetországnak, sőt már 1919-ben Wilsonnal együtt a szovjet birodalom elismerésének álláspontját képviseltem. Tizenhat éve dolgozom azon, hogy Szovjetországgal kiépítsem a barátságot.”

Emlékezzünk. Csehszlovákiát a népek önrendelkezési jogának megsufolásával teremtette meg egy olyan lény, s teremteték meg olyan tényezők, akiknek bűneit, ostobaságát és elvakultságát milliók szenvedték meg.

Ugyan melyik és milyen nép hatalmazta fel önrendelkezési alapon Benest arra, hogy az egykori Csehszlovákiát a szovjet ugródeszkájává tegye és rászabadítsa a bolsevizmust Európára?

Finnország háborúja filmen

Helsinki, július 27.

Svédország filmvállalatai Finnországgal egyezséget kötöttek, amelynek alapján filmre viszik Finnország mostani háborújának eseményeit. Két neves svéd író készíti a szövegválogatást és ismert svéd színészek játsszák majd a szerepeket.

KÖSZÁ HIREK

Budapest, július 27.

Az ellenséges propaganda ankarai kiindulóponttal azt a hírt közli, hogy Budapesten július 15-én nagy tömeg vonult a miniszterelnöki palota elé és tüntetőleg követelte, hogy Magyarország továbbra ne vegyen részt a háborúban. A „Pester Lloyd” a kőszai hírel kapcsolatban, „Alhir Magyarországról”, következőleg nyilatkozik: „Főlölesleges azt a tendenciózus hírt igaznak venni, vagy abban állást foglalni, annak valótlanságát itt Budapesten bárki és mindenki ellenőrizheti. Ankara egyébként nem is esik olyan messzire Budapeستől, hogy ne lehessen ellenőrizni, nyoma sincs és nem is volt az ellenséges propaganda hírverés terjesztett tüntetésnek.

Haska Mihály

777

főmolnár tudassa címét **Rajkov Milos** almolnárral Becskerek, Kórház ucca 6

Szorgalmas

774

kocsist keresünk

azonnali belépésre jó fizetéssel, lakás-, fűtés és világítással

Pányi téglagyár

HIREK

IRODALOM

Rovatvezető: KRISTÁLY ISTVAN, a BMKSz írói szakosztályának elnöke

Irodalom...

Ha egy nép, egy kultúra igazi arcát keressük, azt csak irodalmán keresztül láthatom és érthetem meg. Millió meg millió érzésen és gondolon, a szív és lélek harcából, az egész egész élniakarás mélyes sejtelméből és az életharc megtartó értelemfegyelméből, minden erő és minden világosság az irodalomba összpontosul. A közös nyelv, a kifejeződés legtökéletesebb megvalósítója: népek és kultúrák kelyhe, mélyben a formák elsajátítható megzokottságain belül a nép és kultúra élettartalma lélegzik sajátos, megtanulhatatlan értékeivel, ami csak annak nyílik föl és mutatja meg csodálatos elevenségeit, aki hozzá hasonul, akinek legbenső énje fenntartás nélkül kívánja meg: nem a találkozást, hanem az egyesülést. Az irodalom a nép és kultúra legteljesebb értéke. Gazdagságát könnyű megállapítani azokból a lélekmozgásokból, amelyek multját és jelenét átszöttek. Aminek nincs léleknyoma az irodalomban, az nem létező a nép életében. Erdekes megjegyezni, hogy mindaz, ami a szabad ág magas eszményét szolgálta, az mind megvan irodalmunkban, még hatalmi szó ellenére is. Míg például a politikai marxizmus — a bolsevizmus, ugyancsak a „történelmi“ materializmus telje en nyomtalanul áll irodalmunkban. A magyar kultúra e lélektelen tanításokat soha se fogadta be. Ezek a tanítások a mi irodalmunkban soha se jutottak alkotó értelmezésig. Még a hivatalosan marxistának vett író, Kassák Lajos sem kivétel. A magyar nem szocialista, hanem igenis: szociális lény. Mélyen barátságos, emberi hajlamu és kulturájának ez volt mindig egyik legfőbb vonzó ereje.

A magyar irodalom és kultúra élettartalma: az eszményi emberi magatartás. Petőfitől Adyig ez az eszményi emberi magatartás a hódító irodalmi tartalom, amint hogy a prózában is az, visszafelé is — Keménytől Eötvösig, e kiváló magyar arisztokratákig és vonalat töretlenül vezethetjük tovább is, például a nagy fejedelmig: II. Rákóczi Ferencig! A magyar történelem és irodalom e csodálatos benső egységére kell figyelmeztetnünk mindenkit, barátot és ellenséget, hogy kultúránk őszinte emberségességét a történelem valóságaiban is lássák meg! Kell, hogy meglássák, hogy Széchenyi István teremtő, alkotó állampolitikája lényegében ugyanabból a lelki gyökérből sugárzó, mint Prohászka Ottokár, a nagy püspök erkölcsi megújítást hirdető mély kereszténysége, igazi szociális élethirdetése és hogy például említsük, ugyanaz a lelkiség, ami Babics Mihály költészetében az

értékítéztelő, valóban európai szellemet jelenti. Kell, hogy megértsék, hogy Európa csak annyiban érték, amennyiben azt Arany János magyar szellemisége életre lelkesíti. Meg kell látniuk önálló lelkiségünk, kulturánk megronthatatlan életerejét, a történelmi egyéniség átzellemítő, tudatos hatását, a mindig alkotó létezés jelenlétét: a mi irodalmunkat!

Ady, Móricz, Babics-tól vissza Aranyig, ez az út is töretlen, történelmi és szellemtörténelmi egység. Létezésünk és kulturánk őszinte egysége. A magyar őszinte nép. Lelke üde és tiszta. Az élet végtelenül mély, kevés számú, de örök formába ágyazott lélek: természetes tisztasága. „Az ember tragédiája“ jellegzetesen magyar alkotás. Az örök és végső életforma legklasszikusabb költői megfogalmazása. Mennyire egy ez az emberi tragédia a „János vitéz“ gyermeki áhitatu költészetével és a Toldi férfias erejű, természetes erkölcsiségű magyarságával. A magyar törzs három életgyökere: Isten, szépség és igazság költői megfogalmazásai.

Európa véres erkölcsi válságát irodalmunk még a trianoni időkben megoldotta. Az idegen szellemiségtől dik-tált erőtlenség, magyartalan „pesti“ irodalom már csak egy rossz emlék. A magyar lelkiség visszafoglalta helyét, a Petőfi, Jókai, Arany és a többi nagyok helyén. Az erdélyi irodalom szellemtörténelmi jelentősége számunkra éppen az, hogy az igazi, töretlen magyar uton haladva, megőrizte és diadalhoz segítette a magyar szellemiség történelmi és szellemtörténelmi egységét. A nemzet lelki egysége diadal-maskodott általa. A Bánáti Magyar Írásnak is ez a történelmi feladat jutott, hogy őszinte erőn át meg kell teremtenie a táj és a magyar élet benső, történelmi összefüggését, ahogy azt megteremtették Erdélyben Tamási és Nyíró.

Mert élet és irodalom annyira összetartozó, mint a test és lélek.

Kristály István.

Üzenetek

Farkas Iózsef Pancsova. Már üzentem.

Tell Péter, Becskerek. Munkáit küldje be címre, Padéra.

M. János, Kikinda. Kérése szerint elintézem.

K. Lajos, Karlsdorfi. Közlhetetlen.

M. A. i. T. Torda. Vannak helyes megérzései. Pl. a „Szeretnék...“ c. versben. De tanulnia, művelődnie

kell, ha valamikor elfogadhatót akar írni.

J. G., Mokrin. Lelkes magyarságával hasson környezetére.

B. S., Magyarmajdán. Egészséges magyar sorok. És környezetében szolgálatot tehet versével a magyarságnak.

V. B. R., Becskerek. Őszinte szavunkra bizalommal válaszolt. Köszönjük. A témái ellen semmi kifogásunk nincs. A versei is szépek. A mi irodalmi igényünk azonban ma templomépítést szolgál. A gondolat és érzés gránitköveit keressük. Az időtálló anyagot. És ha a gondolat és érzés sulya gránitnehéz, akkor a'pnak való még akkor is, ha az alkotó vésője még a nagy konturokra nem véste fel a játszi csipkediszt. Mindig a konturok fontosak. A csipke már csak könnyűi azokat. Ez szellemtörténelmi tény.

Többeknek. Írásbeli választ és kéziratokat csak akkor adhatok vissza, ha a beküldő a saját nevére megcímzett és felbélyezett levélborítékot is mellékel a visszaküldés, illetve a válaszadás céljára.

Az ezredév folyamán a magyar mindig csak adott... Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság székházában ünnepélyes külsőségek között újabb négyszáz nemzetvédelmi keresztet avattak föl. Az ünnepségen vitéz Faragó Ödön, a káptalan helyettes elnöke mondott beszédet, a melyben rámutatott a magyarság ezer esztendős küzdelmére. „Az ezer év folyamán — mondotta a szónok többek között — a magyar mindig csak adott, idegen nemzeteket védett s hogy most is adni tudjunk, annak elsősorban az a föltétele, hogy megerősödiünk és faji tulajdonságaink kitejesejdenek.“ A továbbiakban kegyeletes szavakkal emlékezett meg a hősi halott nemzetvédelmi keresztesekről közöttük elsősorban vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettesről.

A kávé adagolása Törökországban. A jó „fekete“ az egész világon mindenütt elsőrangú élvezeti cikk, de talán sehol sem olyan fontos, mint Törökországban. Az isztanbuli Peranegyed fényes kávéházaitól kezdve egészen a Boszporusz partián a kék gliciniák között reitőzködő apró „kafedzszi“-ig mindenütt egyforma kávé főznek és szolgálnak fel kis vörösrézüstökben, apró, tojáshegyvékonyságú porcelánészékben. Méltó kiegészítője volt a török kávé mindig a török pipának, a hosszúszáru csibuknak, vagy a reitelmes formájú „nargilénak“, amelynek lüdeg füstje mellett oly pompás gondolkodni, elmélkedni! A mai zord idők — amint a Nemzetközi Sajtótudósító jelenti — a török kávé sem kímélik. A török egyedárusági igazgatóság szükségesnek látta a kávéfogyasztás korlátozását, illetve az adagolási rendszer bevezetését. A jövőben csak kávéjegyre lehet vásárolni s minden husz éven felül személy havonta 100 gramm kávé vásárlására kap jegyet. A török kávéfogyasztók most azokban a tárgyalásokban bíznak, amelyeket az illetékes hatóságok folytatnak kenyai, yemeni és abessziniai kávé szállítása iránt. Remélik hogy nem sokára újra nem zavarja semmiféle korlátozás a jó török fekete fogyasztását.

Ma „Nikolics“ gyógyszerár Frucht Platz (Buzs tér) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 3 óráig csak az ügyeletes gyógyszerár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvos a Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombattól este 8 óráig, hétfő reggel 6 óráig dr. Szavin Evgenije lakik Mária Terézia utca 28. szám alatt.

BMKSz nagybecskereki fiókiának választmányi ülése. A BMKSz nagybecskereki fiókiának választmányi ülése augusztus hó 1-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja XX. választmányi ülését a Szövetség Centrál szállóbeli hivatalos helyiségében a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az 1943. június 27-iki választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Esetleges indítványok és kérelmek. A választmányi ülésen az alapszabályok értelmében csakis választmányi tagok vehetnek részt.

Kívánságverseny! A BMKSz zenekarának kívánságverseny műsorszámait, miután a kívánók nagy része a rendezőség tanácsát is kikérte, olyan meglepetéseket fognak nyújtani, úgy a zenét mint a táncot szerető publikumnak, hogy nehéz lesz megállapítani, melyik szám a leg sikerültebb. A kívánságok benyújtásának határideje augusztus 1-je. A kívánságokat a DMKSz központi irodájában, Kecskeméti urnál kell leadni.

LEGÁT IRÉN FOGÁSZ távolléte miatt augusztus 10-ig nem rendel.

Érdekes megfigyelések a fecskék életéből. Egy kis német falu állomásépületének szerszámszínházában tíz év óta fecskék fészkelnek. Az ab'aktalan szerszámszín szellőztetésére az ajtószárnyakon két szivalaku kivágás szolgál, a fecskék ezekre a nyílásokon köz'elkednek. Az állomás személyzete megfigyelte, hogy a madarak évek óta szigorú közlekedési fegyelmet tartanak: kirepülő éskor mindig a jobboldali kivágást használják, berepülő éskor a baloldalt, úgyhogy sohasem ütköznek össze, ha váratlanul találkoznak is a nyílásban.

Óriási érdeklődés előzi meg a

761

KLÁRICA

című 3 felvonásos énekes népszinművet, melyet július 31-én, augusztus 1., 2. és 3-án hoz színre a

KATOLIKUS IFJUSÁGI EGYESÜLET a Városi Színházban

Az első két előadás jegyei egy nap alatt elkelték.

A 3. és 4-ik előadásra jegyek ORMAY-nál még kaphatók.

Kávé elajándékozása. Brazília kávétermése évről-évre olyan óriási, hogy jó részét vagy a tengerbe dobják, vagy gőzgépek tüzelőanyagának használják föl. Most az első eset, hogy a főörsleget elajándékozták. Mégpedig az USA-nak. 400.000 zsák kávéval kap Amerika Braziliától ajándékba. Egyelőre még csak az elszállítás kérdését kell megoldani.

A téli csata magyar hősei

A nagy téli csata egyik legelkeszredekettebb ütközete 1943 január 16-án zajlott le Marki községnél. Ebben különösen kitűntette magát Forró Ferenc tartalékos hadnagy és Simon Lajos főhadnagy, mindketten ugyanannak a gyalogezrednek a tisztjei.

Forró hadnagy zászlóájának bal-szárnyán védelmezte szakaszával a községet, amikor az ellenség ropant tulerővel megrohanta honvédeinket. Forró hadnagy nyomban szakasza élére állott és lendületes ellentámadással vetette vissza a bolsevistákat. Harcközben azonban súlyosan megsebesült. Önfeláldozó hősiességére jellemző, hogy szakaszát még sebesütni is igen eredményesen irányította további harcban. Utóbb az ellenség újabb támadása miatt vissza kellett vonnia honvédeit és ennek végrehajtása közben súlyos sebesüléseivel saját szakasza, valamint az ellenség közé került. Honvédek közül ketten habozás nélkül visszahagyták parancsnokukért és már vitték is magukkal. Az ellenség látva a sebesült tiszt megmentésén fáradó honvédeket, pusztító tüzet zúdított rájuk, amelyben a két önfeláldozó honvéd is megsebesült. A hősielkü Forró hadnagy ekkor, nehogy megmentői is életükkel fizessenek önfeláldozásukért, rájuk parancsolt, hogy tegyék őt le, hagyják sorsára s térjenek vissza a védőállásba. Amikor honvédeink a súlyos tűzben is vonakodtak ettől, a legerélyesebb hangon kényszerítette őket parancsa teljesítésére s így maga utóbb a két vonal között lenelte ki magasztosan hősiel lelkét.

Százada parancsnoka, Simon Lajos főhadnagy ebben a harcban hasonló rendkívüli bátorsággal küzdött. Százada élén öb nagyerejű támadást vezetett vissza, bár napok óta súlyos beteg volt már.

Forró hadnagy vakmerő támadása után a nyomasztó tulerővel jövő ellenségnek sikerült a Simon-század megmaradt részeit átkarolni, de a század a betegsége miatt alig vándorsó vezetővel teljesen nyílt terepen, negyvenfokos hidegben, éjjel és nappal körömszakadtáig védte állásait. Simon főhadnagy e vitéz magatartásával lehetővé tette, hogy a zászlóalj a sokszoros tulerővel szemben is mindaddig védelmezze a rábizott területet, amíg a többi erő elvonulásának biztosítása végett eire szükség volt. Csak a visszavonuló parancs megérkezése után üritette ki állásait Simon főhadnagy és engedte, hogy visszavonuló emberei hátravigyék.

Torontálvásárhely: Hajrá—Spárta 7:1 (3:1)

Folyó hó 25-én Torontálvásárhelyen került lejátszásra a bajnokság legizgalmasabb, ugyszólván döntő mérkőzése. Mindaddig a mérkőzés a Spártának a bajnokságra komoly esélyei voltak, de saját otthonában sem tudta a Hajrá bajnokságát kétségesse tenni. Ezen a mérkőzésen dönt el a bajnokság és most már elvitatlan a Hajrá bajnoksága.

A mérkőzés elejétől kezdve egy bajnoki derby mérkőzés képét mutatta. Mind a két csapat szívvel lélekkel vetette le magát a küzdelembe. Nem a szép játék, hanem a győzelem volt a cél és ennek megfelelően alakult a játék is. Az első perctől kezdve hatalmas iramban indul a mérkőzés és az első 10 perc változatos, de egy kicsit kapkodó, ideges játékkal teik el. A 11. percben egy Hajrá támadás után Baranyi közvetlen közlrol a kapus hibájából, eléri a Hajrá első gólját. A gól után Hajrá, a nagyszámu Hajrá szurkolók erős biztatása mellett, ellenállhatatlanul támadja a Spárta kapuját és a 13. és 15-ik percben Hiermann két gyönyörű góljával 3-ra emeli a gólok számát. Most a Spárta erősít, állandóan támad, de a Hajrá közvetlen védelme biztosan állja a rohamot. Csak a 30-ik percben sikerül Komárominak egy védelmi hibából kifolyólag elérnie a Spárta egyetlen gólját. (3:1). Változatos játék közepe érvégett az első féldő.

A második féldő szintén Spárta támadásaival kezdődik. Hajrá támadásai ritkábbak, de veszélyesebbek. A 15-ik percben egy hosszú előreadott labdát Csende hibáz. Baranyihoz kerül a labda, aki kiszökik, kicselezi a kifutó kapust és 8 méterről az üres kapuba gurítja a labdát.

(4:1). A Hajrá most feléjlődik, nyugodtabban játszik, támadásai rendezeseek és veszélyeseek. A Spárta még most is küzd, támadásai azonban nincs rendszer és így nem veszélyeseek. A játék ezen képe a befejezésig nem változik. A 25-ig percben a Hajrá jobbszárnya vezet egy támadást és Letonay hosszú, ivelt beadását Baranyi az 5-ös sarkáról kapásból lövi az ellenkező sarokba (5:1). Védhetetlen a mérkőzés legszebb gólja volt. A 32-ik percben egy Spárta elleni sarokrugásból Einberger éles fejese a meglepett kapus kezei között a hálóba jut (6:1). A 38-ik percben a Spárta egyik védőjátékosa a büntetőterületen belül szándékosan kézzel üti le a labdát. A megítélt 11-es rugásához Pletl áll oda, de rugása a kapu fölé megy. A rugást megelőzőleg azonban a Spárta egyik játékos a beugrott a büntetőterületre és a játékvezető a hozzá nem értő közönség tulhangos tiltakozása ellenére is, nagyon helyesen, a 11-es újra rugását rendeli el. Pletl rugása most már a háló balsarkában köt ki. (7:1). Egy pár perccel később a játékvezető sipja a mérkőzés végét jezi.

Vastag Illés játékvezető biztosan és jól vezette a mérkőzést.

A július 25-iki forduló többi bajnoki eredményei

- Elöre (Nagysikinda)—Roham (Magyercserye) 3:2
- Lehel (Muzslya)—Turul (Törökbecse) 4:2.
- Tisza (Törökkanizsa) — Olimpia (Torda) 1:0.
- Schwäbscher (Beckerek)—Végvár (Pancsova) 7:0.

Banater—Globus mérkőzés 7:7 (4:1)

Beckerek, július 27
Bánát területén most történt meg elsőizben, hogy a nyomdászok kiálltak labdarugó mérkőzésre. Megakarták mutatni, nemcsak a betűszedés mesteri, hanem a labdarugáshoz is értenek. Volt köztük több játékos, aki mint néző, drukkoló ugyan tisztban volt a játék lényegével, de a mezőnyön, mint játékos sohasem szerepelt. Július 24-én elmúlt szombaton folyt le a nagy esemény, a Hajrá sportpályán. Kevésszámu közönség nézte végig a mérkőzést. Kár! Egyszer lett volna része a sportkedvelő közönségnek példás igazán tiszta barátságos mérkőzést látni és azt is elmuasztotta megnézni. Jókedélyü lelkesedéssel folyt a játék, elejétől, végig. Egy-egy gólbeadás után, semmi harag, vagy lehangoltság vett erőt egyik

csapat játékosain sem. Nézők, játékosok, pártállás nélkül minden egyes gólt nagy halotriával fogadtak. A játék első félidejében a Globus csapat gyengén operált, de azután kitünő összefogásban és összejátzásban egyenlített. A Globus játékosai: Makszimcsev, Buljin, Isztrat, Csányi, Tóth, Jovanov, Kecacs, Lovrov, Milovanov, Nazdravecki, Lazarov, a Banater játékosai: Kovacsevics, Selinger, Lukó, Tasi, Csolák, Lucs, Nagy, Vokjan, Szobcsák, Beocsanin, Kanacski. Gólvésék: Kecacs 3, Lovrov 1, Milovanov 1, Lazarev 1, Nazdravecki 1, Szobcsák 4. Csolák 2, Beocsanin 1. Bíró Kolar Milos volt. Saját bevalása szerint ez az első eset, hogy ilyen versenyen a bíró szerepét vitte. Páratlanul jó bíró volt. Mindkét mérkőző csoport győzelmére törekedett.

A BMKSz labdarugóhajnokság állása:

1. HAJRÁ	16	14	2	—	97:15	30	pont
2. SPÁRTA	15	12	—	3	66:22	24	"
3. ELÖRE	16	10	1	5	52:28	21	"
4. SCHWÄBISCHER	16	10	—	6	60:29	20	"
5. ROHAM	17	8	1	8	43:47	17	"
6. VÉGVÁR	15	7	1	7	22:37	15	"
7. TISZA	16	4	3	9	20:50	11	"
8. OLYMPIA	17	4	1	12	19:58	9	"
9. LEHEL	16	2	3	11	19:60	7	"
10. TURUL	16	2	2	12	18:70	6	"

Eladok házinyulakat
Megtékinthetők mindennap
775 10—12:30 óráig
Nikolic, Bogorodicina u. 5a

Almolnári állást keresek azonnali belépésre
Rajkov Milos almolnár,
Beckerek, Kórház ucca 6. sz.

Rádióműsor

Budapest I. állandó hétköznapi műsorszámai

5.40 Üzen az otthon, a Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat. — 6.40 Ébresztő, torna. — 7.00 Hírek, közlemények, hanglemezek. — 10.00 Hírek. — 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. — 12.00 Fohász, Himnusz. — 12.40 Hírek. — 1.30 Honvédeink üzennek. — 2.30 Hírek. — 2.45 Műsorismertetés. — 3.00 Ártolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 4.20 Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven. — 4.45 Időjelzés, hírek. — 6.50 Hírek. — 9.40 Hírek. — 11.45 Hírek.

Szerda, július 28.

Budapest I.

10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar. 11.15 Mi a y Ferenc gondolnak. 11.40 Divattudósítás. 12.10 a légierők fúvószenekara. 11.15 Minaly Ferenc gondolnak. 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara. 2.00 (14.00) Dalok. 3.00 (15.00) Szendray Zászló cigányzenekara muzsikál. 3.30 (15.30) Természeti védelmi nevelés. Bodrossy Lajos előadása. 4.00 (16.00) Falla atom tane a „Haromszögletű kalap” c. balettből. 5.00 (17.00) Keresztéssy Kreutz Hedi énekel. — Schumann-dalok. 5.20 (17.00) A tüdőbetegség. Mudrovich Emil dr. előadása. 5.40. (17.40) Humoros hanglemezek. 6.00 (18.00) Honvédműsor. 7.00 (19.00) A Hungária park tánczenekara játszi. 8.05 (20.05) Orieg Hódolati: induló a „Sigurd Jorsalfar” c. syvitből. Vezényel Barbirolli. 8.15 (20.15) Kossztolányi euopai utinapiójából. Felolvassa Bajor Gizli. 8.40 (20.40) Tündérek, boszorkányok. A verse-et elmondja Szeclezky Zita és Gobbi Hida. 10.10 (22.10) Gápar Lajos cigányzenekara muzsikál a Flonnan-kavéházban. 10.50 (22.0) Operettézetek.

Csütörtök, július 29.

Budapest I.

10.15 A Mária Terézia 1. honvéd győzed zenekara. — 11.15 Beethoven: Szonata zongorára és hegedure — 11.40 Külföldi híradó. Felolvasás. — 2.00 Illicy Laszlo szalonzenekara. — 3.00 Szórákzotato zene. — 3.55 „Az is ola és az éle”. Dr. Horn Jozsef tanügyi fotanácsos előadása. — 5.00 Pert s je. ó cigányzenekara muzsikál. — 5.45 E. dely az ország vnamunkertje. So s Aladar egyetemista előadása. — 6.00 Horvát Jzsef énekel. — 6.30 Zsuzso. Vigjáték háromfelvonásban, hat képpben. — 9.00 Örök-szép mel dák — 10.10 Tanczene. — 11.00 Szórákzotato muzsika.

Rádióhírszolgálat

Magyar hírek

7.15 Dunai német adók 325.4 m. (Brünn) — 8.00 Olasz rádió 41, 25 rovid h. — 5.30 Pozsonyi radio 760 méteren. — 6.00 Olasz rádió 41, 25 rovid h. — 8.15 tő: 9-ig Beszámoló hírek, Dunai német adók 325.4 m. (Brünn). — 10.30 Olasz rádió 47, 55-es közepuliam 221, 263 méteren.

A szerkesztésért és kiadásért felel

Ozvegy dr. Mara Jenóné

Uri (Herren) ucca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.

Beckerek (Nagybeckerek)